

Kulturpolitisk handlingsplan

Hedemora Kommun 2015-2018

INNEHÅLL	Sida
Kulturens villkor	3
1. Styrdokument	3
1.1 Vision för Hedemora kommun	3
1.2 Barnkonventionen	3
1.3 Jämställdhet	4
1.4 Integrationspolicy	4
1.5 Hållbar utveckling	4
1.6 Plan för full delaktighet	4
2. Handlingsplan	4
2.1 Definition, mål och riktlinjer	4
2.1.1 Definition	4
2.1.2 Övergripande syfte och mål	4
2.1.3 Riktlinjer	5
2.2 Arbetsområden och mål	5
2.2.1 Kulturarv	5
2.2.2 Kulturliv	6
2.2.3 Hedemora Stadsbibliotek	6
2.2.4 Biograf	6
2.2.5 Hedemora Musikskola	7
2.2.6 Konstnärlig utsmyckning	7
2.2.7 Samverkan	7
2.3 Utvärdering	8
2.3.1 Kulturarv	8
2.3.2 Kulturliv	8
2.3.3 Bibliotek	8
2.3.4 Biograf	8
2.3.5 Musikskola	8
2.3.6 Konstnärlig utsmyckning	8
2.3.7 Samverkan	8

Kulturens villkor

I alla tider har människor sökt sig till bildkonsten, musiken, teatern, dansen eller berättandet samt till de föremål, minnen och traditioner som gått i arv från tidigare generationer för att få skönhetsupplevelser, skapa sammanhang och ge tillvaron nya perspektiv. Kulturens och konstens innehåll ska inte och kan inte styras genom politiska beslut, men samhället kan, med en väl genomförd kulturpolitik, skapa förutsättningar för ett stärkt kulturliv och för de kulturella näringarna som utvecklas och blomstrar på egna villkor.

Ämnet konst och kultur är till sin karaktär tvärvetenskapligt. Det har sin bas inom estetik, idéhistoria, historia, arkitektur samt dans-, film-, konst-, musik- och teatervetenskap.

Med Hedemora kommuns kulturpolitiska handlingsplan 2015 vill vi ge en tydlig bild av det lokala kulturlivets grundförutsättningar. Kulturpolitiken är inte bara betydelsefull för Hedemoras attraktivitet för såväl boende, näringsliv som besökare, utan även en viktig faktor för utveckling och lärande samt samhällsekonomi och folkhälsa.

Förverkligandet av ett brett och kvalitativt kulturliv kan endast ske genom att olika parter samverkar och medverkar – enskilda kulturutövare, föreningar, organisationer, institutioner, näringsliv, nämnder och styrelser.

Allas aktiva ansvar är en grundförutsättning.

Kommunens insatser ska på olika sätt ge förutsättningar för det kulturella livet genom fördelning av ekonomiskt stöd till föreningar och organisationer, samordning och utveckling av kulturlivet genom möten och kulturarrangemang, vara en samtalspartner för aktiva människor och eldsjälar inom kulturlivet samt ansvara för mötesplatser där människor får en möjlighet att själva utöva eller uppleva olika kulturella uttryck.

1. Styrdokument

1.1 Vision för Hedemora kommun

En bygd med framtidstro, där människor och näringsliv utvecklas.

Det övergripande strategiska målet är att kommunen, genom att skapa möjligheter för en god livskvalitet och visa god omsorg, får människor att välja Hedemora kommun som bostadsort.

God livskvalitet innebär bland annat att Hedemora kommun:

- är en ekokommun med goda boendemiljöer,
- utvecklar kultur- och naturmiljön, vilket genererar tillväxt och bidrar till skapande av en god och attraktiv livsmiljö.
- erbjuder bra förskolor och grundskolor i kommunen, samt en gymnasieskola med utbildning av högsta kvalitet.
- utvecklar en positiv och stimulerande miljö för näringslivet.

1.2 Barnkonventionen - Barnplan

FN:s barnkonvention trädde i kraft 1990, den har ratificerats av Sverige och är därmed folkrättsligt bindande.

Barnkonventionen ska vara vägledande vid alla beslut som rör barn och ungdomar. Barnplanen i Hedemora är ett verktyg för förtroendevalda och anställda i kommun och kommunala bolag för att omsätta barnkonventionen i praktisk handling.

Barnplanen antogs av Hedemora kommunfullmäktige den 24 april 2002, § 44

Några av barnkonventionens grundprinciper är:

- Barnets och den unges rätt till likvärdiga villkor och att inte bli diskriminerad
- Barnets bästa i främsta rummet
- Barnets och den unges rätt till liv och utveckling
- Barnets och den unges rätt till inflytande och medbestämmande

1.3 Jämställdhet

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att ta del av samhällets gemensamma resurser för att skapa kultur. De ska också ha samma möjlighet att utöva ett aktivt konstnärskap. Det är en fråga om rättvisa och demokrati, och i enlighet med de nationella kulturpolitiska målen som säger att kulturpolitiken ska ge alla, oavsett bakgrund och förutsättning, en möjlighet att delta i kulturlivet.

1.4 Integration

Hedemora är en bygd med framtidstro där människor och näringsliv utvecklas och därför välkomnas alla människor som vill bosätta sig och verka inom kommunen. Målet är att öka befolkningen genom att arbeta aktivt för att människor från övriga Sverige och från andra länder ska välja att bo och delta i utvecklingen av kommunen.

1.5 Hållbar utveckling

"Sju landmärken för hälsa och hållbar utveckling utgår från individens behov och individens möjligheter att vara en del av de globala förändringar som krävs för att utvecklingen ska ta en hållbar vändning".

(ur rapporten - Främja hälsa – en nyckel till hållbar utveckling. Johan Hallberg, Landstinget Dalarna, 2010)

I hållbarhetsarbetet ska kommunen arbeta utifrån sju landmärken för hälsa och hållbar utveckling.

De sju landmärkena är:

- Mer kroppsrörelse i vardagen
- Mer grönsaker och frukt i kosten
- Plats för föräldraskapet
- Plats för mänskliga möten
- Balansera stressen
- Närhet till naturen
- Närhet till kulturen

1.6 Delaktighet

Hedemora kommun har antagit plan för full delaktighet som bygger på "FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning", som Sverige ratificerade den 15 december 2008, (<http://www.regeringen.se/sb/d/14945/a/197139>). Plan för full delaktighet innebär att Hedemora kommun och dess service ska vara tillgängligt för alla medborgare. Alla har rätt till ett aktivt och självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar. Planen är antagen av KF den 19 februari 2008, § 18

2. Handlingsplan

Den senaste handlingsplanen, "Kulturpolitiskt handlingsprogram för Hedemora kulturnämnd" antogs av kommunfullmäktige 1990.

Syftet med upprättandet av en ny plan är att klargöra och leda till insikt om kulturens betydelse i ett dynamiskt samhälle och vilka insatser kommunen tills vidare skall göra på kulturområdet.

2.1 Definition, mål och riktlinjer för kulturarbete inom kommunen

2.1.1 Definition

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla flickor, pojkar, kvinnor och män ska ha möjlighet att delta i kulturlivet oavsett bakgrund och förutsättningar. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

2.1.2 Övergripande syfte och mål

- främja alla flickors, pojkars, kvinnors och mäns möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan

2.1.3 Riktlinjer

Kommunens arbete med kultur ska genomsyras av:

- a) Förankring och dialog
 - att kulturpolitiken utgår från ett brett kulturperspektiv som speglar samhället och de behov som uttrycks där
 - att bildningsnämnden är en aktiv part i kulturlivet och för en dialog med samtiden
- b) Tillgänglighet och deltagande.
 - att främja möjligheterna att delta i ett kulturliv som är tillgängligt för alla flickor, pojkar, kvinnor och män oavsett bakgrund och förutsättning.
 - att främja möjligheterna för individen att skapa, vilket innebär att man får uttrycka sina kreativa/ kulturella behov och sin personlighet
- c) Utrymme för nyskapande
 - att stimulera nyfikenhet, kreativitet och nytänkande
- d) Barnperspektiv
 - barns perspektiv ska ges särskild uppmärksamhet och att barn ska ges plats i det offentliga rummet. Utgångspunkten är att barn har ett unikt perspektiv som behöver uppmärksammas för att berika samhällets utveckling.
 - elevkulturombud (EKO) representerade i grundskolans kulturnätverk från varje skola
- e) Traditioner
 - ett långsiktigt hållbart kulturliv och främja återkommande arrangemang

Hur riktlinjerna ska konkretiseras utarbetas av kommunens representanter och kommunens samarbetspartners tillsammans. Representanter för kultur- och hembygdsföreningar, studieförbund, stadsbibliotek och ungdomsråd ska samråda om detta.

2.2 Arbetsområden och målsättningar

Kommunens kulturarbete ska utgöras av att värna kulturarvet, ge stöd till kulturlivet, bedriva egna verksamheter i form av bibliotek, bio, musikskola, konstnärlig utsmyckning samt att främja kultur i den kommunalt bedrivna skolan och vården. Dessutom ska kommunen främja samverkan mellan olika aktörer inom kulturområdet.

2.2.1 Kulturarv

Allt det vi väljer att minnas av det förflutna tillhör kulturarvet. I dessa ”spår” speglas bakgrunden till dagens samhälle. Kulturarvet är en gemensam tillgång som alla förvaltar sin speciella del av. Kommunens kulturarv utgör en tillgång för traditionella näringar liksom en resurs i utvecklingen av framtida näringar. Det lämnar också avtryck i vårt kollektiva minne, vilket bidrar till en stärkt lokal karaktär. I Hedemora finns en mycket lång historia ända från 1200-talet och framåt inom gruvor och metallhantering som intresserar många människor utanför kommunens gränser. I Långshyttan och Vikmanshyttan har man Brukets Dag. I Stjärnsund vårdar man minnet från brukets storhetstid på 1700-talet.

Bildningsnämnden verkar genom:

- a) Kulturmiljöplanering
 - att företräda och visa kulturmiljövärden i lokala planeringsprocesser
 - att bidra till en hållbar samhällsutveckling
- b) Kulturminnesvård
 - att verka för att kulturarvet brukas med varsamhet och hänsyn
 - att verka för en ökad tillgänglighet till egen och andras historia för alla invånare
 - att sprida kunskap och initiera till hur vi tillsammans ska skydda och vårda vår kulturmiljö
- c) Kulturarv som attraktionskraft
 - att tydliggöra kulturarvet som resurs för framtidens näringar
 - att tydliggöra kulturarvet som resurs för nya kommuninvånare och besökare.
- d) Kulturarv och musik
 - Musik och danstraditionen med rötterna i 1800-talet är en förutsättning för spelmansstämman i Vikmanshyttan och Stjärnsund.

2.2.2 Kulturliv

Kulturarrangemang och kulturellt engagemang är en viktig del av en bygds utveckling. Det handlar om Hedemora kommuns historia, nutiden och inte minst framtiden. Människors förutsättningar och möjligheter att kommunicera med varandra och sin omvärld är avgörande för hur ett samhälle mår. Därför är de uttryck som skapas hos våra invånare värdefulla, inte bara för den enskilda personen, utan också för samhället som helhet. Föreningslivet fångar upp många intressen och utgör en bred bas i det organiserade kulturlivet. Konstnärer bidrar till kulturlivet genom att ställa frågor, stimulera till samtal och engagera med sin konst.

Bildningsnämnden verkar genom:

- a) Stöd till kulturarrangemang
 - att stimulera till kreativitet, med musik, teater, dans m.m. skapa utrymme för dialog och ge tillfälle till positiva möten mellan människor
 - att spegla etnisk, kulturell och språklig mångfald
 - att olika generationer möts inom kulturlivet och att deras skilda perspektiv kan samverka och integreras
 - att stimulera och möjliggöra kulturell upplevelse i tätort och på landsbygd
- b) Stöd till föreningsliv
 - att främja ett varierat, aktivt och demokratiskt föreningsliv.
- c) Stöd till studieförbunden
 - att främja folkbildningen
- d) Stöd till konst
 - att möjliggöra för samtidskonstens yttringar att avspegla sig i samhällsmiljön
 - att visa på att kunskap inom olika konstarter är berikande för hela samhället
- e) Utdela stipendier/priser
 - att stimulera unga kulturutövares utveckling
 - att lyfta fram lokalt kulturellt engagemang
- f) Stöd till barn- och ungdomskultur
 - att främja utbudet av kulturella aktiviteter för barn och ungdom
 - att främja barn och ungas möjligheter att skapa själva
 - att verka för ett jämställt kulturutbud
- g) Stöd till kultur för vuxna
 - att främja möjligheterna till ett aktivt kulturliv för vuxna
 - att verka för ett jämställt kulturutbud
- h) Stöd till kultur i vården
 - att främja ett kulturutbud som berikar miljön i vården.

2.2.3 Hedemora Stadsbibliotek

Biblioteksverksamheten styrs av bibliotekslagen SFS 2013:801. I § 17 framgår att ”Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet”. Biblioteksplanen är ett politiskt förankrat dokument som omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i en kommun och hur dess behov ska tillgodoses. Planen utgår vidare från Hedemora kommuns vision.

Se biblioteksplan, www.hedemorabibliotek.se

2.2.4 Biografverksamheten

Att gå på bio handlar inte bara om att se en specifik film utan är en viktig mötesplats för Hedemora kommuns medborgare. En biograf är en del av den offentliga miljön och det är viktigt att Hedemora kommun tar sitt ansvar för den. Film är ett av de mest populära intressena bland barn och ungdom och hamnar också högt upp på rangordningen bland den äldre publiken. Vi har idag en väl fungerande samverkan med Eurostar samt ett stort antal besökande av daglediga till vår dagbioverksamhet där vi visar kvalitetsfilm. Dagbion är ett samarbete mellan ABF, Eurostar, Kulturenheten, PRO, SV, SPF. Nattbio visas i samverkan med Eurostar vid särskilda evenemang, t.ex. Kulturnatt Hedemora.

Bildningsnämnden verkar genom:

- Skolbio via grundskolans kulturnätverk
- Eventskapande verksamhet så som temakvällar, filmcaféer, nattbio, filmfestivaler mm
- Utnyttja de sociala medierna och interaktiviteten
- Mer dokumentärer, filmklassiker och lokala producenter
- Koppla filmverkstäder till biografen för att främja lokalproducerad film.
- Göra biografen till en ny mötesplats för olika kulturevenemang t.ex. opera, dans mm på bioduk samt att implementera ny verksamhet för att visa olika sportevenemang t.ex. fotboll, ishockey m.m.

2.2.5 Hedemora Musikskola

Hedemora musikskola har en egen musikskoleplan som är politiskt förankrad och revideras vart fjärde år. Musikskolans musikliv ska vara en källa till gemenskap. Den ska möjliggöra samarbete över år och ämnesgränser samt främja kontakten med det övriga musiklivet i Hedemora kommun. Musikskolan bör också ta tillvara landskapets och traktens sång- och musiktraditioner samt de nyanländas sång - och musiktraditioner. Se musikskoleplan: www.hedemora.se/barn--utbildning/hedemora-musikskola 23

2.2.6 Konstnärlig utsmyckning

Konst är en del av samhället. En del yttringar står på ett självklarare sätt mitt i bland oss och en sådan är den så kallade offentliga konsten. Offentlig konst är det som återfinns mer eller mindre permanent i offentliga rum, byggnader, ytor eller platser. En del är direkt byggnadsknuten och tillkommer vid nybyggnation, om- eller tillbyggnation av en byggnad som ägs av kommunen eller av privata bolag. Som riktlinje för den konstnärliga utsmyckningen kan man använda sig av enprocentsregeln. Enprocentsregeln kan ses som en beräkningsmodell med syfte att frigöra medel till konstnärlig utsmyckning och för att estetiskt berika vår offentliga livsmiljö. Bildningsnämnden ska verka för att det avsätts en procent (1 %) av byggkostnaden vid nybyggnation för konstnärlig utsmyckning

Bildningsnämnden verkar genom:

- att vara behjälplig vid konstnärlig gestaltning i kommunala institutioner
- att dokumentera och synliggöra konsten i Hedemora Kommun
- att vara behjälplig vid planering av offentlig konst i Hedemora kommun

2.2.7 Samverkan

Kommunen är en av många aktörer som bidrar till kulturlivet på olika sätt. Andra aktörer är offentliga institutioner, studieförbund, föreningar, företagare, professionella konstutövare och artister och enskilda. Bildningsnämnden verkar genom:

a) Samverkan

- att främja samverkan för att nå ett mervärde i lokala satsningar på kultur
- att verka för att kulturella aktiviteter och evenemang synliggörs för allmänheten

2.3 Utvärdering

Nedan har viktiga aspekter för utvärdering framtagits, för varje arbetsområde bör sedan kvalitetsindikatorer och utvärderingssätt identifieras. Kvalitetsindikatorer kan utvärderas både kvantitativt (exempelvis antal besökare vid en filmvisning) och kvalitativt (exempelvis via enkäter med öppna frågor till besökare). Utvärdering ska göras årligen.

2.3.1 Kulturarv

Viktiga aspekter för utvärdering:

- Arbete med lokala och regionala planeringsfrågor som berör förändringar i bebyggelse och kulturmiljöer
- Stöd till att levandegöra lokala kulturminnen
- Medverkan i projekt som levandegör lokalt kulturarv för både invånare och besökare
- Barns och ungas möjlighet att ta del av vårt kulturarv

2.3.2 Kulturliv

Viktiga aspekter för utvärdering:

- Direktservice till allmänheten
- Fortlöpande stöd till offentliga arrangemang och aktiviteter
- Årliga bidrag till kultur- och hembygdsföreningar
- Årliga bidrag till studieförbund
- Stöd till konstprojekt
- Inköp av lös konst
- Årlig utdelning av kulturstipendium/kulturpris
- Egna offentliga teaterarrangemang för grundskola/förskolebarn och familjer
- Projekt inom ljud-, bild-, och scenkonst för olika åldrar
- Årliga träffar för kultur- och hembygdsföreningar
- Samarbete med skolan för arrangemang och aktiviteter under skoltid
- Samarbete med vården med kulturutbud.
- Samarbete med organisationer för personer med funktionsnedsättning och berörda arrangörer för ökad tillgänglighet till offentliga arrangemang och aktiviteter
- Att lyfta fram musiken i kulturella arrangemang
- Att lyfta fram bredd och värden i filmkonsten.

2.3.3 Bibliotek

Viktiga aspekter för utvärdering: Se biblioteksplan, www.hedemorabibliotek.se

2.3.4 Biograf

Viktiga aspekter för utvärdering:

- Service till allmänheten
- Egna offentliga arrangemang för att bredda utbudet samt skapa ny mötesplats
- Att lyfta fram bredd och värden i filmkonst
- Att lyfta fram bredd och värden i dans, musik, drama

2.3.5 Musikskola

Viktiga aspekter för utvärdering:

- Service till kommunens invånare, barn, ungdomar och äldre.
- Jämställdhetsarbetet, integration, hållbar utveckling
- Samverkan med förskola, grundskola och gymnasium
- Samverkan med föreningslivet, församlingar, studieförbund

2.3.6 Konstnärlig utsmyckning

Viktiga aspekter för utvärdering:

- Arbete med lokala planeringsfrågor som berör offentlig konst.
- Arbeta för samverkan vid nyskapande av offentliga rum, byggnader, platser eller ytor

2.3.7 Samverkan

Viktiga aspekter för utvärdering:

- Medverkan i nätverksträffar på lokal och regional nivå
- Årligt stöd till Musik i Dalarna
- Årligt stöd till kulturnätverk för förskola – grundskola
- Stödja kulturen i gymnasieskolan

